

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบรับใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 Guidelines for Developing Servant Leadership to Enhance Teachers' Understanding and Perceptions in Schools Under the Suphan Buri Primary Educational Service Area Office 3

พรพิพัฒน์ พินวิโยค¹ ประทุมทอง ไตรรัตน์²

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม¹

อาจารย์ที่ปรึกษา หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต²

สาขาวิชาบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม²

Pornpipat Pinwiyok¹ Pratoomtong Tritat²

Master's degree students Department of Educational Administration

Siam Technology College¹

Advisor Master of Education Degree Program²

Department of Educational Administration Siam Technology College²

E-mail : 64008113021@siamtechno.ac.th

Received : 3 February 2026

Revised : 25 February 2026

Accepted : 10 April 2026

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำแบบรับใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 2) ศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำแบบรับใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 และ 3) เสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบรับใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 31 คน และ ครู 288 คน รวม 319 คน จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำแบบรับใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำแบบรับใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการให้อำนาจ ด้านการมีความคิดริเริ่ม ด้านการให้บริการ และด้านการมีวิสัยทัศน์ และ 3) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบรับใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ประกอบด้วย 4 ด้านคือ การให้อำนาจ การมีความคิดริเริ่ม การให้บริการ และ

การมีวิสัยทัศน์ โดยผู้นำสถานศึกษาควรมุ่งเน้นการเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและพัฒนาตนเอง ส่งเสริมให้ครูกล้าคิด กล้าทำ และสร้างนวัตกรรมทางการสอน แสดงออกถึงความเอื้ออาทรเพื่อสนับสนุนการทำงานของครูและนักเรียนอย่างจริงจัง และกำหนดทิศทางการพัฒนาโรงเรียนอย่างชัดเจนเพื่อเกิดความเป็นเลิศทางการศึกษา

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา, ผู้นำแบบรับใช้, การรับรู้ของครู

Abstract

The objectives were to study 1) study the role of servant leadership in enhancing the understanding and perception of teachers in schools under the Suphan Buri Primary Educational Service Area Office 3. 2) To study the needs for developing servant leadership to enhance understanding and awareness among teachers in schools under the Suphan Buri Primary Educational Service Area Office 3 and 3) Propose guidelines for developing servant leadership to enhance understanding and awareness among teachers in schools under the Suphan Buri Primary Educational Service Area Office, District 3. The sample group consisted of 31 school administrators and 288 teachers, totaling 319 people, from schools under the Suphan Buri Primary Educational Service Area Office 3. The research instrument was a questionnaire. Data was analyzed using descriptive statistics including frequency, percentage, mean, standard deviation, needs assessment, and content analysis.

The research findings revealed that 1) Servant leadership in enhancing the understanding and perception of teachers in schools under the Suphan Buri Primary Educational Service Area Office 3 was at a high level overall. 2) The need for developing servant leadership to enhance understanding and awareness among teachers in schools under the Suphan Buri Primary Educational Service Area Office 3. Ranked from most to least important, the aspects are: empowerment, initiative, service, and vision and 3) Guidelines for developing servant leadership to enhance understanding and awareness among teachers in schools under the Suphan Buri Primary Educational Service Area Office 3. It comprises four aspects: empowerment, initiative, service, and vision. It comprises 4 aspects: empowerment, initiative, service, and vision. School leaders should focus on providing teachers with opportunities to participate in decision-making and self-development, encouraging them to think creatively, take initiative, and create innovative teaching methods. Demonstrate genuine support and generosity in assisting teachers and students, and clearly define the school's development direction to achieve educational excellence.

Keywords: Development guidelines, servant leadership, teacher perception.

1. บทนำ

ภาวะผู้นำของผู้บริหารนับเป็นบทบาทที่มีความสำคัญในการบริหารงานให้สัมฤทธิ์ผลความสำเร็จที่มีประสิทธิภาพในผลงานที่ภาวะผู้นำมีส่วนสัมพันธ์กับความสามารถของผู้บริหารและเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นว่าหน่วยงานนั้น มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใด ผู้นำรู้จักเลือกวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างไร มีความถูกต้องและเหมาะสมหรือไม่ เพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ เกิดประสิทธิผลและประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย (สุวรรณา เทพประสิทธิ์, 2555 : 98) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 คือ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่รวดเร็วของยุคโลกาภิวัตน์ จากสภาพแวดล้อมของโลกมีการเปลี่ยนแปลงจากการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ประโยชน์ด้านต่าง ๆ การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลนั้น จะต้องทำงานฝ่ายรุก ตั้งแต่การสร้างกลยุทธ์ในการสรรหาและบริหารทรัพยากรมนุษย์ ไปจนถึงการพัฒนาบุคลากร สำหรับภาวะผู้นำแบบรับใช้ (Servant Leadership) เป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับการให้บริการและสนับสนุนผู้อื่นเป็นอันดับแรก โดยเฉพาะในบริบทของสถานศึกษา แนวคิดนี้มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรทุกคนให้เติบโตอย่างเต็มศักยภาพ ไม่ใช่เพียงแค่การสั่งการหรือบริหารงานเท่านั้น แต่เพื่อการจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพให้สอดคล้องกับมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพื่อเป็นเครื่องมือในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ประกอบด้วยมาตรฐานที่ 1 คือ การบริหารจัดการองค์การสู่ความเป็นเลิศ มาตรฐานที่ 2 คือ การบริหารและการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและมาตรฐานที่ 3 คือ ผลการบริหารและการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557) จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรในสถานศึกษาหรือครู ดังนั้น ในการรับรู้เกี่ยวกับนโยบายแผนงานต่าง ๆ ที่กำหนดโดยผู้บริหารหรือองค์การต้นสังกัด ถือได้ว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก และภาวะผู้นำแบบรับใช้ยังสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อเพื่อ เมื่อผู้นำให้ความสำคัญกับการรับใช้และช่วยเหลือผู้อื่น จะส่งผลให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติต่อกันด้วยความเห็นอกเห็นใจและความร่วมมือ รวมถึงเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากร ผู้นำจะทำหน้าที่เป็นโค้ชและพี่เลี้ยง คอยสนับสนุนให้ครูและนักเรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษา เมื่อบุคลากรทุกคนรู้สึกได้รับการดูแลและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จะส่งผลให้พวกเขามีขวัญและกำลังใจในการทำงานและเรียนรู้ที่ดีขึ้น ซึ่งจะสะท้อนออกมาในคุณภาพของการเรียนการสอน และยังสร้างความไว้วางใจ การสื่อสารอย่างเปิดเผยและโปร่งใสของผู้นำจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจจากทุกฝ่าย ทั้งครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน และยังส่งเสริมให้ทุกคนในสถานศึกษาได้เรียนรู้และฝึกฝนการเป็นผู้รับใช้ ซึ่งจะช่วยบ่มเพาะในการสร้างการรับรู้ผู้นำรุ่นใหม่ขึ้นมาในอนาคต สอดคล้องกับ ฉวีวรรณ ฉัตรวิไล (2560) การบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นบทบาทและหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องใช้ภาวะผู้นำในการดำเนินภารกิจการบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การบริหารงานเพื่อสร้างการรับรู้ให้กับครูจึงมีความสำคัญ เพราะเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้โรงเรียนสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของโรงเรียน เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติมีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น จำเป็นต้องใช้กระบวนการที่มีประสิทธิภาพ และการบริหารที่ดีของผู้นำองค์กรรวมทั้งความสามารถในการจัด

องค์กรและการใช้ทรัพยากรที่หามาได้อย่างคุ้มค่า (Steers, 1977) โดยผู้บริหารต้องเป็นผู้นำองค์กรที่แสดงให้เห็นถึงภาพลักษณ์ที่ดีผ่านการนำองค์กร ดังนั้นบทบาทของผู้นำสถานศึกษาจะส่งผลต่อการรับรู้ของครูและการรับรู้ของครู มีความสำคัญ เพราะการรับรู้ส่งผลให้เกิดการยอมรับและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภารดี เทพคาย (2564) พบว่า การรับรู้และความเข้าใจนโยบายสถาบันเรื่องความเป็นเลิศด้านการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับความเป็นเลิศด้านการปฏิบัติงาน เนื่องจากความสำคัญของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างการรับรู้และส่งเสริมให้ครูปฏิบัติภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายสูงสุด คือ การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และความสำคัญของการบริหารงานเพื่อสร้างการรับรู้แก่ครูเพื่อการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานของโรงเรียน โดยมีเป้าหมายในการส่งเสริมภารกิจของโรงเรียน ทำให้โรงเรียนสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างเป็นรูปธรรม บริหารงานบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความคล่องตัวและความเป็นอิสระภายใต้กฎหมายและหลักธรรมาภิบาล รวมถึงการพัฒนาบุคลากร สนับสนุนให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีความรู้ความสามารถ นับเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจ ส่งเสริมให้บุคลากรมีความมั่นคงในวิชาชีพ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ และมีความก้าวหน้า และยังทำให้มีการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผลลัพธ์สุดท้ายของการบริหารงานที่ดีคือคุณภาพการศึกษาที่สูงขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์โดยตรงต่อผู้เรียน

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ การปรับตัวสู่ยุคดิจิทัล ของผู้นำในการเป็นแบบอย่างและสนับสนุนให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง (สุภาวดี ศรีมูลผา และ ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมคง, 2567) และในส่วนของหน้าที่ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำที่สามารถสร้างแรงจูงใจและพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของครูได้ ปัญหาที่เกิดขึ้นคือการใช้อำนาจแบบเผด็จการมากกว่าการมีส่วนร่วม ซึ่งส่งผลให้คุณภาพทางการศึกษาอยู่ในระดับต่ำอย่างต่อเนื่อง (นที ศรีเกตุสุข, 2567) จากหลักการและเหตุผลเห็นได้ว่า การสร้างความเข้าใจและการรับรู้ที่สอดคล้องกันระหว่างผู้บริหารและครูจึงเป็นสิ่งสำคัญ จะช่วยให้เกิดการยอมรับ การมีส่วนร่วม และความร่วมมือในการขับเคลื่อนการพัฒนาสถานศึกษา (ขวัญรัตน์ เปารัมย์, 2560; ภารดี เทพคาย, 2564; ธนกร จิตธำรงสุนทร, 2558) ภาวะผู้นำแบบรับใช้ (Servant Leadership) ซึ่งมุ่งเน้นการเห็นคุณค่าของบุคลากร การให้บริการ และการส่งเสริมศักยภาพของผู้อื่น จึงเป็นแนวทางที่สามารถสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกและบรรยากาศการทำงานร่วมกันได้อย่างยั่งยืน ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบรับใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เนื่องจากพื้นที่นี้มีความหลากหลายด้านสภาพเศรษฐกิจ สังคม และบริบทโรงเรียน ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้บริหารและครูอย่างใกล้ชิดเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดและพัฒนาอย่างยั่งยืนได้

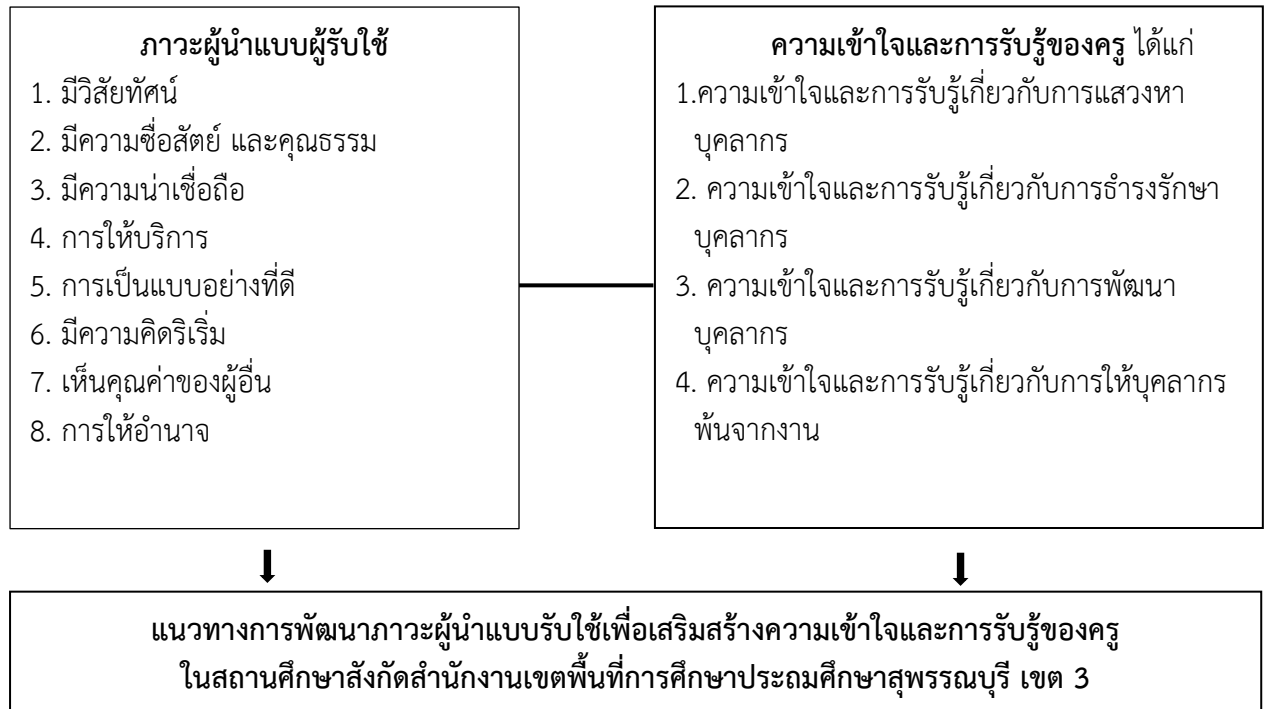
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำแบบรับใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3
2. เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำแบบรับใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบรับใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของครู
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3
เพื่อยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี
เขต 3

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. ขอบเขตการวิจัย

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 98 คน และครู จำนวน 1,484 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2568 จำนวนทั้งสิ้น 1,582 คน (ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3) กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 31 คน และครู จำนวน 288 คน จำนวนทั้งสิ้น 319 คน กำหนดโดยการใช้สูตรคำนวณของ Taro Yamane การสุ่มแบบง่าย

2) เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือวิจัย

แบบสอบถาม (Questionnaires) ประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ตอน

ตอนที่ 1 มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย 1) อายุ 2) ระดับการศึกษา 3) ประสบการณ์การปฏิบัติงาน 4) ตำแหน่ง

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำแบบรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

ตอนที่ 3 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และจุดแข็ง จุดอ่อน และความต้องการจำเป็นการพัฒนาภาวะผู้แบบรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

ตอนที่ 4 สอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของภาวะผู้แบบรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

ในการหาค่าคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่า มีค่า IOC มีค่าตั้งแต่ 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.92

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2567 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2568 โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4) การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)

5. ผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำแบบรับใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำแบบรับใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

n=319

ภาวะผู้นำตามแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความ
1. มีวิสัยทัศน์	3.38	.54	ปานกลาง
2. มีความซื่อสัตย์ และคุณธรรม	4.20	.52	มาก
3. มีความน่าเชื่อถือ	4.18	.48	มาก
4. การให้บริการ	3.40	.50	ปานกลาง
5. การเป็นแบบอย่างที่ดี	4.00	.46	มาก
6. มีความคิดริเริ่ม	3.35	.51	ปานกลาง
7. เห็นคุณค่าของผู้อื่น	4.15	.50	มาก
8. การให้อำนาจ	2.60	.48	ปานกลาง
รวม	3.65	.49	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำแบบรับใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = .49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมีความซื่อสัตย์และคุณธรรม อยู่ในระดับมาก

ที่สุด ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = .52) รองลงมาได้แก่ ด้านความน่าเชื่อถือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = .48) ด้านเห็นคุณค่าของผู้อื่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = .50) ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = .46) ด้านการให้บริการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = .50) ด้านมีวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = .54) และน้อยสุด คือ ด้านมีความคิดริเริ่ม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = .51)

2. ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำแบบปรับใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำแบบปรับใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 มีจำนวนทั้งสิ้น 4 ด้าน และเมื่อเรียงลำดับตามค่าดัชนี $PNI_{modified} > 0.20$ มีดังนี้

1) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ตามแนวคิดผู้นำแบบปรับใช้ ด้านการให้อำนาจ $PNI_{modified} = .615$

2). ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ตามแนวคิดผู้นำแบบปรับใช้ ด้านการมีความคิดริเริ่ม $PNI_{modified} = .283$

3) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ตามแนวคิดผู้นำแบบปรับใช้ ด้านการให้บริการ $PNI_{modified} = .264$

4) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ตามแนวคิดผู้นำแบบปรับใช้ ด้านการมีวิสัยทัศน์ $PNI_{modified} = .257$

3. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบปรับใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 มี 4 แนวทาง ดังนี้

การพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ตามแนวคิดผู้นำแบบปรับใช้ ด้านการให้อำนาจ

การพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ตามแนวคิดผู้นำแบบปรับใช้ ด้านการมีความคิดริเริ่ม

การพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ตามแนวคิดผู้นำแบบปรับใช้ ด้านการให้บริการ

การพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ตามแนวคิดผู้นำแบบปรับใช้ ด้านการมีวิสัยทัศน์

6. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่าระดับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบปรับใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ในภาพรวมของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ตามแนวคิดผู้นำแบบปรับใช้ นั้นสถานศึกษาได้มีการพัฒนาและยังมีความต้องการพัฒนาอย่างต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คมกฤษ ประการะสังข์ (2559) วิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบปรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การสร้างสังคมชุมชน การให้อำนาจ ความตระหนักรู้การบริการ และความอ่อนน้อมถ่อมตน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของทิพสุคนธ์ บุญรอด (2563) วิจัยเรื่องภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า ภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมและรายด้าน อาทิการอุทิศตนเพื่อพัฒนาบุคคล การให้บริการอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ สมศักดิ์ พรหมฉาย (2560) พบว่า ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากสาเหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก การแสดงถึงการเป็นผู้รับใช้หรือการให้บริการทำให้บรรยากาศในการทำงานเป็นไปในเชิงบวก เพราะผู้ปฏิบัติงานจะรู้สึกถึงการรับบริการให้เกียรติจากผู้บังคับบัญชา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่จึงให้ความสำคัญกับแนวคิดดังกล่าว ผลการวิจัยจึงมีความสอดคล้องกัน

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบรับใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 มีจำนวนทั้งสิ้น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความต้องการจำเป็นในทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบรับใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของครู ด้านการการให้อำนาจ 2) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำแบบรับใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของครู ด้านการมีความคิดริเริ่ม 3) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำแบบรับใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของครู ด้านการให้บริการ และ 4) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำแบบรับใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของครู ด้านการมีวิสัยทัศน์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของเนตรนภา สิงขรณ์ (2566) พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคความปกติใหม่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 ความต้องการจำเป็นด้านวิสัยทัศน์และการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากว่า วิสัยทัศน์เปรียบเสมือนเข็มทิศและเป้าหมายขององค์กรเป็นความตั้งใจในการมุ่งไปสู่ความสำเร็จทุกองค์กรจึงให้ความสำคัญกับการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ผลการวิจัยจึงมีความสอดคล้องกัน

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบรับใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 มี 4 แนวทาง สำหรับแนวทางที่ 1 คือ การพัฒนาภาวะผู้นำแบบรับใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของครู ด้านการการให้อำนาจ เนื่องจากสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากและในด้านการให้อำนาจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Robert K. Greenleaf (1977) ได้นำเสนอแนวคิดภาวะผู้นำแบบรับใช้ (Servant Leadership) โดยเน้นย้ำว่าผู้นำต้องเป็น "ผู้รับใช้ก่อน" และการให้อำนาจเป็นส่วนหนึ่งของการทำหน้าที่นี้ ผู้นำแบบรับใช้จะใช้อำนาจทางศีลธรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้ตามมีความร่วมมือและสามารถบรรลุเป้าหมายร่วมกันได้ และในแนวทางที่ 2 การพัฒนาภาวะผู้นำแบบรับใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของครู ด้านการมีความคิดริเริ่ม เนื่องจากผลการศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับที่ 2 จึงนำมากำหนดแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำที่ให้ความคิดริเริ่ม ซึ่งสอดคล้องกับอนุวัฒน์ วงศ์ษา (2560) งานวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำแบบรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาในเครื่องมือคุณลักษณะเขตนาคาเบเรียลแห่งประเทศไทย ได้ศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำแบบรับใช้ และ

พบว่าความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เป็นหนึ่งในคุณลักษณะที่สำคัญของภาวะผู้นำแบบปรับใช้ และแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ตามแนวคิดผู้นำแบบปรับใช้ ด้านการให้บริการ ซึ่งเป็นแนวทางที่สามารถพัฒนาด้านการให้บริการในภาระหน้าที่ของผู้บริหารเพื่อสร้างความประทับใจกับผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งสอดคล้องกับอมรวดี สินเจริญ (2556) งานวิจัยเรื่อง "รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำแบบผู้ให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน" ได้กล่าวถึงคุณลักษณะภาวะผู้นำแบบผู้ให้บริการ 7 ด้าน โดยหนึ่งในนั้นคือ "การบริการ" ซึ่งหมายถึงการที่ผู้บริหารให้ความสำคัญและเอาใจใส่ให้คำปรึกษา แนะนำ อำนวยความสะดวก และพร้อมที่จะสนับสนุนช่วยเหลือบุคลากรในทุก ๆ ด้าน และศิริพร หนานแก้ว (2567) งานวิจัยเรื่อง "การศึกษาภาวะผู้นำผู้ให้บริการ และแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษากลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ" พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีคุณลักษณะด้านการบริการ โดยควรใส่ใจ เป็นที่ปรึกษา และอำนวยความสะดวก เพื่อให้บุคลากรทำงานด้วยใจ ไม่ใช่ทำตามคำสั่ง สำหรับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบปรับใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของครู ด้านการมีวิสัยทัศน์ ซึ่งในประเด็นของการมีวิสัยทัศน์เป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องมีการพัฒนาให้ผู้นำมีวิสัยทัศน์ในการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ เนตรนภา สิงขรณ์ (2566) พบว่า การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคความปกติใหม่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 มีจำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการคิดเชิงระบบ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านวิสัยทัศน์ และ ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานของ ทิพสุคนธ์ บุญรอด (2560) ที่ชี้ให้เห็นว่าภาวะผู้นำแบบปรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน ทั้งในด้านบรรยากาศการทำงาน วัฒนธรรมองค์กร และความพึงพอใจของครูผู้สอน

7. ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำแบบปรับใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

1. จากผลการวิจัยของสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมากและด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นควรเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่สำคัญของโรงเรียน เช่น การจัดทำหลักสูตร การวางแผนกิจกรรม หรือการกำหนดนโยบายต่าง ๆ การมีส่วนร่วมจะทำให้ครูรู้สึกเป็นเจ้าของและมีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาโรงเรียนมากขึ้น

2. จากผลความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำแบบปรับใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของครู ด้านการการให้อำนาจมีค่าอันดับที่ 1 ดังนั้นควรพัฒนาผู้นำเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับบุคลากรบนพื้นฐานของความไว้วางใจและความเคารพซึ่งกันและกันในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. สำหรับการนำแนวทางไปใช้ผู้นำควรมีการสร้าง ความเข้าใจในแนวคิดหลักของภาวะผู้นำแบบปรับใช้ ซึ่งมุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับ ความต้องการของบุคลากร เป็นอันดับแรก ผู้นำควรเปิดใจรับฟังความคิดเห็นจากครูและบุคลากรในทุกระดับ เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกันของการเป็นส่วนหนึ่งของทีม

8. เอกสารอ้างอิง

- ขวัญรัตน์ เป้ารัมย์. (2560). อิทธิพลของการรับรู้และการมีส่วนร่วมที่มีต่อการยอมรับของประชาชนในงานบริการวิชาการแก่สังคมของสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- คมกฤษ ประการะสังข์. (2559). ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ฉวีวรรณ ฉัตรวิไล. (2560). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามมาตรฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ทิพสุคนธ์ บุญรอด. (2563). ภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธนากร จิตดำรงสุนทร. (2558). การรับรู้การบริหารเชิงกลยุทธ์ของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10(3). วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์. 10(3).
- นที ศรีเกตุสุข. (2567). ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารวิจัยและการพัฒนาการศึกษา, 18(1).
- เนตรนภา สิงขรณ์. (2566). ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคความปกติใหม่ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ภารดี เทพคาย. (2564). การศึกษาระดับการรับรู้และความเข้าใจของบุคลากรสายสนับสนุน สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ต่อนโยบายความเป็นเลิศด้านการปฏิบัติงาน และพฤติกรรมที่สอดคล้องกับนโยบายความเป็นเลิศด้านการปฏิบัติงาน. รายงานการวิจัย. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10, ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศิริพร หนานแก้ว. (2567). การศึกษาภาวะผู้นำฝ่ายบริการและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สมศักดิ์ พรหมชาย. (2560). ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. การประชุมหาตใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

- สุภาวดี ศรีมูลผา และ ภูมิพัฒน์ รักพรหมงคล. (2567). แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, 6(1).
- สุวรรณ เทพประสิทธิ์. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบวิถีทาง-เป้าหมายของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาเทคโนโลยีบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- อมรวิทย์ สีนเจริญ. (2556). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำแบบผู้ให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- อนุวัฒน์ วงศ์ษา. (2560). การศึกษาคูณลักษณะภาวะผู้นำแบบปรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Greenleaf, R. K. (1977). *Servant leadership: A journey into the nature of legitimate power and greatness*. Paulist Press.
- Steers, R.M. (1977). *Antecedents and Outcomes of Organizational Commitment*. Administrative Science Quarterly, 22(1977).

Volume 6 No 1 (January – April 2026)
ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน 2569)

~ RA 12 ~

Wishing Journal Review.
วารสารภาวนาสารปริทัศน์